

постачальників Інтернет-послуг тощо. Особливу увагу слід приділити підготовці майбутніх педагогів щодо запобігання негативного впливу інформаційно-комунікаційних технологій.

Література:

1. COST ACTION IS0801 Cyberbullying: coping with negative and enhancing positive uses of new technologies, in relationships in educational settings (COST IS0801) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sites.google.com/site/costis0801>.
2. Федорченко Т.Є. Подолання агресивності як засіб профілактики дитячої бездоглядності / Т.Є. Федорченко // Пост Методика. — №2 (86), 2009. — С.37.
3. Карпушевська Л.Р. Кузнєцова О.В. Інструктивно-методичний лист щодо запобігання негативному впливу інформаційно-комунікативних технологій на формування моральної свідомості учнівської та студентської молоді [Електронний ресурс] / Л.Р. Карпушевська, О.В. Кузнєцова. — Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. — Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/liberal_edu/anonsy/Instruktivno_metodichij.
4. Методи та технології роботи соціального педагога / Автори-укладачі: С.П. Архипова, Г.Я. Майборода, О.В.Тютюнник. Навчальний посібник. — 2-ге вид. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. — 496 с.

Автором розкривається суть негативного впливу інформаційно-комунікаційних технологій на підлітків, висвітлюються структурні елементи системи підготовки майбутніх педагогів до його запобігання та наводяться приклади різних підходів до підготовки майбутніх педагогів до профілактики негативного впливу інформаційно-комунікаційних технологій на підлітків.

Ключові слова: підготовка майбутніх педагогів, негативний вплив, інформаційно-комунікаційні технології, віртуальне хуліганство, підхід до підготовки.

Автор раскрывает суть негативного влияния информационно-коммуникационных технологий на подростков, рассматривает структурные элементы системы подготовки будущих учителей, для его предупреждения и приводит примеры различных подходов в подготовке будущих для профилактики негативного влияния информационно-коммуникационных технологий в подростковом возрасте.

Ключевые слова: подготовка будущих учителей, негативные воздействия информационно-коммуникационных технологий, виртуальное запугивание, подход к обучению.

The author finds out the essence of the negative influence of information and communication technologies on teens, highlights the structural elements of the training system of future teachers for its prevention and provides examples of different approaches for preparation of future teachers to prevent negative impacts of information and communication technologies on teenagers.

Key words: preparation of future teachers, negative impact, information and communication technologies, cyberbullying, approach to training.

УДК [378.091.212:005.963]:004.032.6

М.Ю. Кадемія
м. Вінниця, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРОЕКТІВ ЯК ФОРМИ ІНТЕГРАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ

Постановка проблеми. У ХХІ столітті в суспільстві відбувається зміна соціально-економічних умов, що зумовлює зміну місії освіти. Завдяки стрімкому розвитку і використанню глобальної мережі Інтернет, супутникового зв'язку розширюються можливості здобуття освіти. Інформація, котра одержується від засобів масової комунікації (ЗМК) та Інтернет, немає в більшості структурно-змістовного логічного зв'язку, який подається мозаїчно й еkleктично, не вписується в рамкитрадиційної освіти і становить якісно інший тип, де, зокрема, принципово змінюється поєднання зорового і слухового сприйняття. Відбувається навмисний зсув відносин

категорій форми і змісту в бік домінування візуальної і динамічної форми «упаковки» медіа повідомлень звернених до особистості «споживача» інформації, над когнітивним змістом медіатексту. При цьому слід визнати той факт, що сучасні мас-медіа більш успішно використовують можливості комп'ютерних аудіовізуальних (екранних) технологій для досягнення своїх цілей, ніж система освіти.

Невідповідність форми представлення навчально-пізнавальної інформації стереотипам її «упаковки», що формується ЗМК, призводить до негативних наслідків для освітнього процесу.

Значний потік інформації потребує часу, додаткових знань і зусиль, досвіду використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) викладачами і буде сприяти підвищенню успішності з конкретних навчальних дисциплін. Тому і виникає суперечність між високим потенціалом мультимедійних технологій та низькою готовністю викладачів до їхнього застосування у професійній діяльності.

У цьому зв'язку актуальним є визначення психолого-педагогічних основ навчального процесу, підвищення кваліфікації викладачів на основі інтеграції ІКТ з педагогічними технологіями та забезпечення формування їхньої інформаційної компетентності. Це стимулює інтерес до пізнання дидактичних властивостей ІКТ та сприяє розкриттю можливостей мультимедійних технологій щодо викладання навчальних предметів та забезпечує не тільки навчання, а й розвиток і виховання ціннісного ставлення до комп'ютера як до засобу саморозвитку.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що проблемі використання мультимедійних проектів у навчальному процесі присвячені дослідження В. Бикова, Р. Гуревича, М. Бухаркіної, С. Сисоевої, Є. Полат, М. Моїсеєвої, В. Стародубцева, О. Смолянінова та ін.

Можливості мультимедійного проектування в освітньому процесі були предметом досліджень, в яких зазначається суперечність між високим освітнім потенціалом мультимедіа і недостатнім теоретичним розглядом феномена мультимедіа з позицій педагогіки. У результаті досліджень вітчизняних і зарубіжних учених (у тому числі в рамках міжнародних програм DELTA і TEMPUS) дійшли спільного висновку, що впровадженню мультимедіа, проектних технологій у більшості випадків перешкоджає незадовільна організація (дидактичні та технічні аспекти) навчального процесу. Причиною цього, на нашу думку, є відсутність у системі підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів апробованих і стандартизованих курсів, спрямованих на розробку і застосування в навчальному процесі засобів навчання. Залишається відкритим і питання вибору оптимальної методичної системи побудови курсів підвищення кваліфікації, яка включала б проектно-конструкторську діяльність педагогів, дозволяла їм діяти активно і продуктивно, підтримувала мотивацію і спрямованість на творчу самореалізацію.

Зокрема, недостатньо вивчені можливості використання методу проектів, що одержали останніми роками високу оцінку низки зарубіжних і вітчизняних педагогів у системі післявишівської освіти та підвищення кваліфікації викладачів.

Мета статті полягає в розгляді питань організації і методики здійснення підвищення кваліфікації педагогів у галузі використання ІКТ, медіаосвіти, в проектній діяльності та інтеграції педагогічних та ІКТ навчання, їхнього впливу на якість професійної підготовки педагогічних працівників.

Виклад основного матеріалу. Підвищення кваліфікації та перепідготовка педагогічних працівників вимагають створення високотехнологічних інтерактивних курсів, що дозволяють в обмежені терміни добитися розв'язання важливої задачі — освоєння теорії та практики педагогічного спілкування з використанням не тільки вербальних, а й динамічних візуальних форм комунікації.

Однією з форм підвищення кваліфікації є курси, в основу яких покладені методи навчання, що адекватні вимогам дидактики, андрагогіки, медіаосвіти і сприяють формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів. З цією метою в процес підвищення

кваліфікації має бути включена проектно-конструкторська діяльність із створення власних мультимедійних навчальних продуктів.

Складність завдання зумовлена ще тими обставинами, що теорія проектно-конструкторської діяльності викладачів, як і теорія медіаосвіти, залишаються далеко не завершеними. Окрім того, проблеми інформатизації освіти раніше розглядалися незалежно від проблем медіаосвіти, незважаючи на існуючу точку зору інтеграції медіаосвіти в усі предмети, що вивчаються.

Проблема вдосконалення процесу підвищення кваліфікації педагогів та зростання їхньої інформаційної компетентності в зв'язку із завданнями медіаосвіти, є багатоаспектною. На підставі визначення інформаційної компетентності педагога як складної інтегральної особистісної характеристики, що поєднує в собі сукупність загальнолюдських уявлень, ідей, знань (когнітивний компонент), ціннісних орієнтацій, гуманістичних уявлень, емоційного досвіду (мотиваційно-ціннісний компонент), якостей особистості, стильових та світоглядних утворень (індивідуально-творчий компонент), універсальних способів пізнання, алгоритмів поведінки і способів комунікації (операційно-діяльнісний компонент), орієнтованих на вільне існування, розвиток, самовдосконалення в історичному і технологічно зумовленому інформаційному суспільстві.

Виходячи з цього визначення, ми уточнюємо процесуальний аспект завдання підвищення кваліфікації педагогів у галузі сучасних ІКТ: для формування інформаційної компетентності необхідно вибудувати процес таким чином, щоб була можливість розвитку не тільки операційно-діяльнісного компонента, а й також когнітивного, щодо забезпечення становлення мотиваційно-ціннісного ставлення до інформації та індивідуально-творчого самовираження особистості в інформаційній діяльності.

Порівняльний аналіз завдань медіаосвіти та формування інформаційної компетентності на сучасному етапі розвитку суспільства показав їх збіг за такими напрямками:

- навчання людини ідентифікувати та інтерпретувати медіатексти (медіаінформацію), експериментувати за допомогою різних способів використання медіа, створення медіапродуктів (медіатексти);
- розвиток здатності до сприйняття, оцінки, розуміння й аналізу інформаційного змісту медіаповідомлень;
- розвиток комунікативних здібностей особистості (вербальних і невербальних, безпосереднього та опосередкованих телекомунікаційних каналів спілкування);
- розвитку здатності до критичного мислення й оцінки естетичних якостей медіатекстів;
- навчання методам і розвитку здатності до творчого самовираження за допомогою медіазасобів та ІКТ.

На нашу думку, цілі медіаосвіти повністю можуть бути віднесеними і до цілей формування інформаційної компетентності викладачів на курсах підвищення кваліфікації. На цій підставі вирішується комплексне завдання підвищення кваліфікації педагогічних працівників не тільки в оволодінні технічними засобами мультимедіа, а й у галузі використання невербальних засобів комунікації. З метою включення в процес підвищення кваліфікації педагогів естетичної, ціннісно-орієнтованої та комунікативної складових, окрім базової пізнавальної, запропонована система інтерактивних мультимедійних завдань і проектів, зміст яких стимулює самостійну та креативну роботу з перенесення знань і вмінь на професійну галузь інтересів слухачів курсів підвищення кваліфікації.

За основу тут був прийнятий прагматичний підхід, за яким акцент робиться на необхідності освоєння слухачами практичних навичок створення власних медіатекстів, наприклад, відеозйомок, відеомонтажу за допомогою комп'ютерної техніки, вміння фотографувати, сканувати зображення, обробляти на комп'ютері імпортовані зображення, готувати слайд-презентації, розмішувати матеріали в Інтернет, використовувати ефекти анімації і т. ін.

Педагогічна мета цього підходу полягає в розвитку креативних здібностей особистості в практико-орієнтованій навчальній діяльності, в оволодінні на практиці теоретичними

поняттями, такими, наприклад, як «кадр», «ракурс», «відеоряд», «композиція» та ін. Такий підхід узгоджується з сучасною педагогічною тенденцією до перенесення акценту з навчальної діяльності педагога на пізнання діяльності слухачів. У теоретичному плані це означає перехід від гностичної (знаннєвої) парадигми до діяльнісної, в рамках якої основною метою ставиться формування здатності до активної діяльності, в тому числі до творчої професійної роботи. Для педагога важливо не «пред'являти» знання в їх теоретичному вигляді, а проявляти здатність застосовувати їх у конкретних практичних ситуаціях.

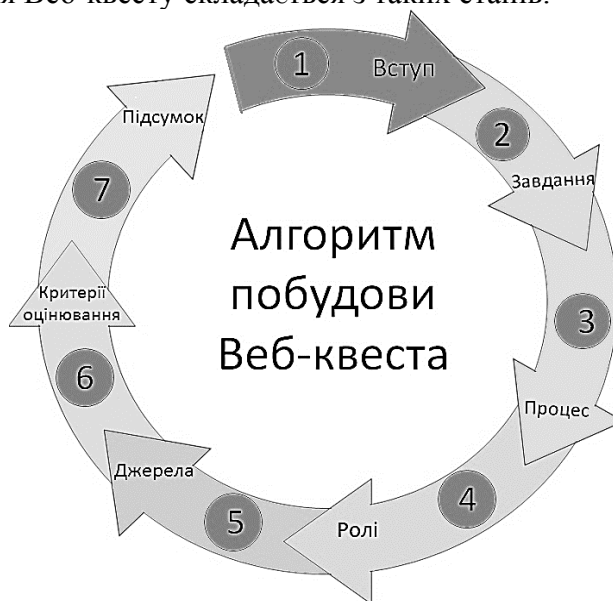
У зв'язку з необхідністю інтегрувати в процесі підвищення кваліфікації вчителів є комп'ютерні технології з педагогічними в практичній проектно- конструкторській діяльності використовуються елементи методу проектів. Відзначено, що процес навчання на основі проектної діяльності можна віднести до нетрадиційної (Г. Селевко), інтегральної (В. Гузеєв), проективної (Н. Пак) освітньої технології. З точки зору його використання до процесу підвищення кваліфікації важливим є те, що метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність, індивідуальну, парну, групову, яку слухачі виконують протягом певного відрізка часу. Цей метод органічно поєднується з груповим кооперативним навчанням. Він передбачає, з одного боку, використання сукупності різноманітних методів і засобів навчання, а з іншого, передбачає вміння застосовувати знання з різних галузей науки, техніки, технології, засобів масової комунікації. Таким чином, проектний метод навчання як система запланованих дій, необхідних умов і засобів для досягнення поставлених цілей відповідає принципу мультимедійності педагогічного процесу.

Мультимедійний проект як результат проектно-конструкторської діяльності викладача в процесі підвищення кваліфікації є практичним утіленням не тільки самого конкретного дидактичного засобу певного рівня складності, а й прототипом його включення до організації навчально-пізнавальної діяльності. Проект включає в себе і шлях організації навчання (як навчити?). З такої точки зору аналіз дидактичних вимог до мультимедійних проектів включає в себе і вимоги до засобів навчання, і вимоги до методів, форм і прийомів навчання.

Розгляньмо використання сучасної проектної технології Веб-квест у педагогічній діяльності викладачів, що входить до мультимедійного забезпечення навчального предмету.

Веб-квест у педагогіці — проблемне завдання з елементами ролівої гри, для виконання якої використовуються інформаційні ресурси Інтернету [3, с. 91].

Алгоритм створення Веб-квесту складається з таких етапів:

У процесі роботи над проектом використовується мережа Інтернет та локальна мереж Інтранет, що містять необхідне програмне забезпечення. У процесі роботи над проектом

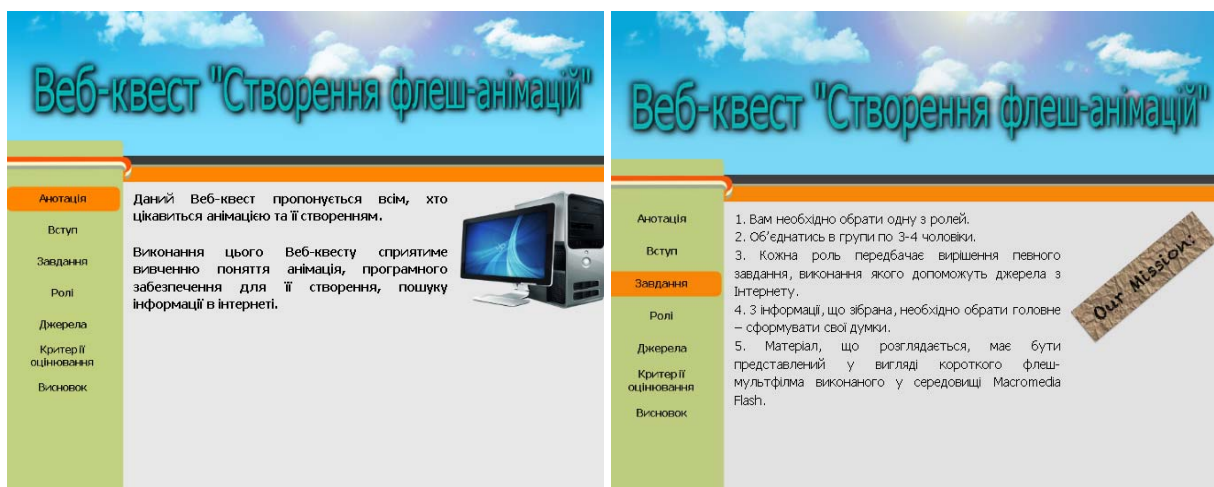
використовуються інструментальні системи: Corel Draw, Adobe Photoshop, Microsoft Publisher, MS Front Page, Movie Maker, Macromedia Flash, UV Screen Camera.

Система навчання в проектній технології здійснюється педагогами в процесі їхнього підвищення кваліфікації на курсах.

Педагогами розробляються сценарії проектів та методика їхньої реалізації в локальній мережі або за умови дистанційного навчання за змішаною моделлю (blended learning) у мережі Інтернет.

Зокрема, підвищення професійного рівня досягається шляхом участі в проектах: «Видавничі системи», «Комп'ютерна графіка», «Комп'ютер і програмне забезпечення», «Створення Flash-анімацій», «Сучасні моделі навчання», «Дистанційне навчання в Україні», «Створення електронного навчально-методичного комплексу з дисципліни» і т.ін.

Для прикладу наведемо Веб-сторінку Веб-квесту «Створення флеш-анімацій»

Робота в наведеному проекті сприятиме формуванню вмінь і навичок створення флеш-анімацій та їхнього використання в професійній діяльності.

Висновок. Як свідчать результати дослідження, якість і практична ефективність курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчальних закладів значно підвищується за умови розробки і впровадження в навчальний процес методу проектів, мультимедійних технологій навчання, створення відповідних навчальних матеріалів для подальшого їхнього використання. Отже, розв'язується питання гармонізації практичної і теоретичної спрямованості навчального процесу, поєднання особистісно значущої, загальнокультурної і професійної складових процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Література:

1. Гуревич Р. С. Інтерактивні технології навчання у вищому педагогічному навчальному закладі : навч. пос. / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р. С. — Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. — 309 с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України : [гол. ред. В. Г. Кремень] . — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
3. Полат Е. С. Метод проектов // [Електронний ресурс] / Е. С. Полат. — Режим доступа : <http://www.ioso.ru/distant/project/meth>
4. Петрова Н. П. // [Електронний ресурс] / Н. П. Петрова. — Режим доступа : <http://www.visualtech.ru/index.html>

У статті розглянута організація та методика здійснення підвищення кваліфікації педагогів на основі використання мультимедійних проектів і форм інтеграції педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, створення відповідних мультимедійних продуктів, що в подальшому використовуються в навчальному процесі.

Ключові слова: Веб-квест, інформаційно-комунікаційні технології, компетентність, метод проектів, мультимедіа.

В статье рассматривается организация и методика осуществления повышения квалификации педагогов на основе использования мультимедийных проектов и форм интеграции соответствующих мультимедийных продуктов, которые потом используются в учебном процессе.

Ключевые слова: Веб-квест, информационно-коммуникационные технологии, компетентность, метод проектов, мультимедиа.

The article considers the organization and methodology of the training of teachers through the use of multimedia projects as a form of teaching and integration of information and communication technologies and to create the products that are used in the educational process.

Key words: Webquest, competence, method projects Summary, multimedia, information and communication technologies.

УДК 37: 114: 167

Л.С. Костіна
м. Кривий Ріг, Україна

ЯКІСНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛЯ ЯК КЛЮЧОВА ДЕТЕРМІНАНТА УСПІШНОСТІ УЧНІВ: АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ДОСВІД

Постановка проблеми. В останні десятиріччя міжнародні порівняння привнесли свіжий подих у компаративну педагогіку щодо вивчення факторів високої успішності учнів. У багатьох країнах проводяться дослідження особливостей роботи різних національних і державних освітніх систем. Фактично, чим вище рівень усвідомлення країною сутності структур і інституцій інших країн, тим більша кількість країн усвідомлює багатоскладову природу освітніх систем.

Забезпечення якісного навчання — це найбільший і загальноприйнятий обов'язок сучасної держави. На глобальному рівні школа вважається найважливішим інструментом соціальної й економічної політики, спрямована на забезпечення індивідуальної реалізації, соціального прогресу і національного добробуту. Крім того, так як навчання в школі суттєво впливає на рівень зайнятості вчителів, не дивно, що виникає питання підвищення ефективності навчання в школі і пошуку шляхів його удосконалення. У цьому контексті важливості набувають професійний розвиток і діяльність учителя як фактори впливу на успішність учнівства.

Аналіз попередніх досліджень. Проблемі професійного розвитку вчителів і головних складових цього процесу в Австралії присвячено багато праць видатних державних діячів і педагогів: Дж. Даукінса, Л. Мартіна, Б. Нельсона та ін. Багатогранністю й об'єктивністю дослідження різних аспектів у галузі освіти педагогів характеризуються роботи провідних науковців Д. Андерсона, Р. Барнетта, Дж. Бренсфорда, П. Кармела, К. Макінніса, Х. Тімперлей, Р. Х'юїта та ін. Особливе значення інтернаціоналізації педагогічної освіти Австралії обґрунтовано в студіях К. Тремблея, Т. Мазарола, Г. Сотара, Д. Смарта та ін.

Мета статті — дослідити зміст головних принципів здійснення професійного розвитку і підготовки вчителів в Австралії й довести безпосередній вплив цих принципів на показники індексу успішності учнів.

Виклад основного матеріалу. Треба зауважити, що рівень і інтенсивність участі в професійному розвитку в різних країнах світу відрізняються. На цьому етапі хотілося б докладніше розглянути підхід до професійного становлення вчителя в Австралії, яка має високоякісну систему освіти з відповідними показниками у міжнародному співвідношенні. Традиційно в Австралії діяльність учителя і його розвиток характеризуються чітким фокусуванням на досконалому навчанні учнів, що, в свою чергу, є могутнім засобом зростання їхньої успішності.